



TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN TIETOSUOJAILMOITUS – KASVUN AJATTELUTAPA –TUTKIMUS

EU:n yleinen tietosuoja-asetus

12-14 artiklat

Laatimispäivä: 28.1.2022

Tietoa henkilötietojen käsittelystä Kasvun ajattelutapa -tutkimuksessa

Tämän selosteen tarkoitus on antaa tietoa tutkimuksessa käsiteltävistä henkilötiedoista sekä siitä, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään tutkimuksessa. Selosteen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia rekisteröidyillä on.

Tutkimukseen osallistuminen ja henkilötietojen antaminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä eli tietojesi käsittelystä vastuussa oleva taho on Helsingin yliopisto

Yhteystiedot:

Helsingin yliopisto

PL 3

00014 Helsingin yliopisto

Puhelin: 02941 911 (vaihde)

2. Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa on Innokas-verkoston projektipäällikkö Laura Salo ([laura.salo\(at\)helsinki.fi](mailto:laura.salo(at)helsinki.fi)).

Vastuullinen tutkija on Helsingin yliopiston yliopistonlehtori ja Innokas-verkoston johtaja Tiina Korhonen ([tiina.korhonen\(at\)helsinki.fi](mailto:tiina.korhonen(at)helsinki.fi)).

3. Helsingin yliopiston tietosuojavastaava

Helsingin yliopiston tietosuojavastaavaan saat yhteyden lähettämällä sähköpostia: tietosuoja@helsinki.fi.

4. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Kasvun ajattelutavan tukemista koskeva tutkimus toteutetaan osana Helsingin yliopistosta koordinoitavan Innokas-verkoston ja Stanfordin yliopiston yhteistyöhanketta. Hankkeessa kehitetään oppilaiden ajattelutapaa tukevaa opettajankoulutusmateriaalia. Tutkimus toteutetaan kevään 2022 aikana. Opettaja toteuttaa ja dokumentoi luokassaan Kasvun ajattelutavan kehittymistä tukevaa toimintaa kevään 2022 aikana. Tutkimusluvan saaneet oppilaat osallistuvat kahteen kyselylomaketutkimukseen opettajan johdolla. Oppilaiden tuotoksia kevään ajalta käytetään myös tutkimusaineistona.

Pilotin aikana opettajilta kerätään tutkimusaineistoa haastattelujen ja keskustelujen videointien avulla. Myös opettajien tuottamaa ja pilotin aikana syntyvää materiaalia, kuten motivaatiokirjettä, reflektiopäiväkirjan sisältöä, projektisuunnitelmia ja niissä mahdollisesti tuotettua materiaalia käytetään tutkimusaineistona.

5. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Oppilaisiin liittyviä henkilötietoja kerätään kyselyjen avulla. Myös oppilaiden tuottamat kirjoitelmat, portfoliot, sekä digitaaliset ja materiaaliset tuotokset sisältyvät osaksi tutkittavia aineistoja, jotka saattavat sisältää henkilötietoja. Kyselyjen avulla kerätään seuraavia henkilötietoja: nimi, ikä, luokka, sekä koulun ja luokan nimi. Huoltajasuostumuksista kerätään vanhempien tai huoltajien nimet sekä yhteystiedot.

Opettajiin liittyviä henkilötietoja kerätään yksilöhaastatteluiden sekä haastattelumuistiinpanojen avulla. Opettajien henkilötietoja kerätään digitaalisesti, äänittämällä ja videokuvaamalla. Kerättäviin henkilötietoihin sisältyvät: nimi, sukupuoli, ikä, sähköpostiosoite, ammatillinen kokemus sekä koulun nimi.

6. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Tietoja kerätään tutkimukseen:

- kyselylomakkeilla (oppilaat)
- yksilöhaastatteluilla (opettajat)
- keskustelujen videoinnilla (opettajat)
- tarkastelemalla tutkittavan tekemiä tuotoksia kuten kirjoitettua tekstiä (oppilaat ja opettajat)

7. Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimuksessa ei käsitellä tietosuojasetuksen 9 artiklan mukaisia erityisiä henkilötietoryhmiä (eli arkaluonteisia henkilötietoja).

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus tutkimuksessa perustuu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaiseen yleiseen etuun, jota täsmennetään kansallisen tietosuojalain (1050/2018) 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa:

- Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan käsittely on lainmukaista, kun käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.
- Kansallisen tietosuojalain (1050/2018) 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa on täsmennetty yleisen edun mukaista käsittelyperustetta Suomen tutkimusjärjestelmän ja oikeusjärjestelmän olosuhteissa. Sen mukaan henkilötietoja saa käsitellä, jos käsittely on tarpeen tieteellistä tai historiallista tutkimusta taikka tilastointia varten ja se on oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen nähden.
 - Hallituksen esityksessä (He 9/2018 vp) on todettu, että säännös ei rajoittaisi niiden toimijoiden piiriä, jotka voisivat vedota tähän käsittelyperusteeseen. Henkilötietoja voisi säännöksen perusteella käsitellä luonnolliset henkilöt ja julkiset sekä yksityiset oikeushenkilöt.

9. Tietojen vastaanottajat

Tutkimusaineistoja käsittelevät Innokas-verkoston tutkijat, tutkimusavustajat ja opiskelijat sitoutuvat käsittelemään henkilötietoja sisältäviä tutkimusmateriaaleja ja –aineistoja luottamuksella ja erityistä varovaisuutta noudattaen. Stanfordin yliopiston tutkijalla on pääsy tutkimusaineistoon sen jälkeen, kun siitä on poistettu henkilötiedot, eikä tutkijalla ole mahdollisuutta tunnistaa yksittäisiä henkilöitä aineistosta. Ne henkilöt, joilla ei ole työsuhdetta rekisterinpitäjän organisaatioon, mutta käsittelevät hankkeen henkilötietoja esimerkiksi opinnäytetyön yhteydessä, allekirjoittavat henkilötietojen käsittelyä ja luottamuksellisuutta koskevan kirjallisen sopimuksen. Rekisterinpitäjät laativat selkeän kirjallisen ohjeistuksen eri tavoin hankittujen henkilötietojen hallintaan.

10. Tietojen siirto Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

11. Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus tutkittaviin.

12. Henkilötietojen suojaus

Tutkimusaineistoon sisältyviä henkilötietoja käsitellään ja säilytetään suojattuna niin, että ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja.

Tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla:

- käyttäjätunnus ja salasana
- käytön rekisteröinti/lokitus
- kulunvalvonta

- salaus/kryptaus
- kaksivaiheinen tunnistautuminen
- muu, mikä:

Manuaalista (esim. paperimuodossa tai muuten aineellisessa muodossa) olevaa aineistoa suojataan seuraavilla tavoilla: säilytetään lukitussa kaapissa, johon vain asianmukaisilla henkilöillä on pääsy

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- Rekisterinpitäjä kerää henkilötiedot ilman suoria tunnistetietoja
- Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa ja säilytetään erillään analysoitavasta tutkimusaineistosta
- Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

13. Henkilötietojen käsittelyn kesto tässä tutkimuksessa

Henkilötietoja käsitellään tutkimushankkeen keston ajan (lukuvuosi 2021-2022) sekä 12kk hankkeen päättymisen jälkeen.

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

- Tutkimusaineisto hävitetään
- Tutkimusaineisto säilytetään tämän tutkimuksen tulosten luotettavuuden arvioimista varten:
 - ilman suoria tunnistetietoja tunnistetiedoin
- Tutkimusaineisto säilytetään myöhempää, yhteensopivaa tieteellistä tutkimusta varten tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisesti:
 - ilman suoria tunnistetietoja tunnistetiedoin

Tutkimusaineiston säilytys perustuu tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b ja e alakohtiin. Ennen uutta tutkimuskäyttöä rekisterinpitäjä varmistaa, että uusi tutkimuskäyttö on yhteensopivaa aineiston alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa asetuksen vaatimusten mukaisesti. Tutkimusaineiston uudesta tutkimuskäytöstä lähetetään rekisteröidyille uusi tietosuojailmoitus, paitsi jos rekisterinpitäjä ei enää pysty tunnistamaan rekisteröityjä tutkimusaineistosta.

Uudesta tutkimuksesta ei voida lähettää ilmoitusta rekisteröidylle myöskään silloin, jos tietojen toimittaminen olisi mahdotonta tai kohtuuttoman vaivalloista tai jos se estäisi tai vaikeuttaisi suuresti tutkimustarkoitusten saavuttamista (tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 5 kohdan b alakohta).

15. Mitä oikeuksia rekisteröidyllä on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu henkilö.

Rekisteröidyn oikeudet

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus:

- saada pääsy tietoihin
- oikaista tietoja
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi
- rajoittaa tietojen käsittelyä
- siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
- vastustaa tietojen käsittelyä
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

Rekisteröity ei kuitenkaan voi käyttää kaikkia oikeuksia kaikissa tilanteissa. Tilanteeseen vaikuttaa esimerkiksi se, millä perusteella henkilötietoja käsitellään.

Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaltuutetun verkkosivuilta: <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet>

Oikeuksien soveltuminen

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen, ilmoitusvelvollisuuteen ja siirtämiseen ei sovelleta, ellei rekisteröidy anna tunnistamisen mahdollistavia lisätietoja (tietosuoja-asetuksen 11 artikla).

Oikeuksista poikkeaminen

Tietosuoja-asetus ja Suomen tietosuojalaki mahdollistavat tietyistä rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista.

Tarvetta poiketa rekisteröidyn oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki
Vaihde: 029 56 66700
Faksi: 029 56 66735
Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi